

V

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNIT**

Mária Tutokyová

**Krížom – krážom po Európe
2. časť**

Vydavateľ:	Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ:	PaedDr. Mgr. Mária Tutokyová
Kontakt na autora UZ:	ZŠ s MŠ Terňa
Názov:	Krížom – krážom po Európe 2. časť
Rok vytvorenia:	2013
Oponentský posudok vypracoval:	Mgr. Miroslava Javorská
ISBN 978-80-565-0166-5	

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

Severná Európa	5
Západná Európa.....	8
Južná Európa	11
Juhovýchodná Európa.....	14
Východná Európa.....	17
Stredná Európa.....	20

Krížom krážom po Európe 2. časť

Severná Európa

V mapke vymaľuj časť, ktorá tvorí severnú Európu.

Na vybodkované miesta dopíš názvy štátov.

.....- pobrežie je rozčlenené fjordami, má veľkú obchodnú námornú flotilu a dobre vybavené a nezamrzajúce prístavy, ťažba ropy.

.....- Uppsala – nachádza sa tu najstaršia univerzita v severnej Európe, svetoznámy výrobca kvalitnej ocele, ABBA, Pipi dlhá pančucha, Nobelova cena, IKEA, Oriflame, SAAB, Sony Ericsson, Volvo.

..... - krajina „tisícich jazier“, vyspelý priemyselno - poľnohospodársky štát, mnoho lesov, sauna, Nokia.

..... - patria mu Faerské ostrovy a Grónsko, Hans Ch. Andersen, lego.

..... - aktívna sopečná činnosť, nachádza sa tu mnoho termálnych prameňov a gejzírov, Althing - najstarší európsky parlament.

Napíš názov štátu, z ktorého jedlo na obrázku pochádza (pomôž si internetom).

.....

Smorrebrod - bohato obložený sendvič z tmavého chleba s mäsom, rybami, darmi mora, zeleninou a vajcami.

.....

Köttbullar - mäsové guľôčky poliate smotanovou omáčkou.

.....

Fiskegrateng - zapékané cestoviny s treskou.

.....

Karjalanpiirakka - piroh z ražnej múky plnený ryžou alebo varenými zemiakmi.

Z ktorého štátu by si doniesol tieto suveníry?

Tričká

sklo, výrobky z
nehrdzavejúcej ocele,
Laponské svetle o
odevy, dáždnyky a
odevy so zástavou,

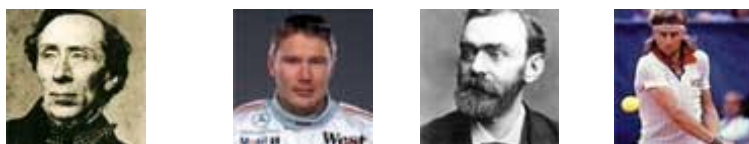

fínske šperky, sklo,
odevy zo sobej kože,
ocel', laponské bábiky,
vodka

bronholmské sklo,
keramika, príbory,
stavebnica Lego,
bábky Vikingov a
trollov, pivo

Čím sa preslávili tieto osobnosti?

H. K. Andersen M. Häkkinen A. Nobel B. Borg

Na obrázku je pevnosť Suomenlinna, ktorá je zapísaná do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Vyhľadaj ďalšie takéto pamiatky v severnej Európe.

Západná Európa

V mapke vymaľuj časť, ktorá tvorí západnú Európu.

Na vybodkované miesta dopíš názvy štátov.

.....- má štyri historické územia: Anglicko, Wales, Škótsko, Severné Írsko, námorná veľmoc, Shakespeare, Newton, Beatles, Stonehenge, LochNesská príšera, kolíska futbalu, golf, jazda po ľavej strane cesty.

..... - národnostne jednotný štát, sv. Patrik, chov oviec, „smaragdový ostrov“.

.....- patrí k najnavštevovanejším krajinám sveta, jedna z najstarších a najprestížnejších univerzít na svete – Univerzita Sorbone, svetové centrum módy a gastronómie, syry, šampanské, riviéra.

.....- obyvateľstvo: Flámy / 54% /, Valóni / 36%, Brusel – sídlo významných medzinárodných organizácií EU, NATO, čokoláda, atómium, Waterloo, diamanty.

.....- 40% územia je pod úrovňou hladiny mora, pôda získavaná vysušovaním územia - poldery, mlyny charakteristické pre krajinu v minulosti slúžili na odčerpávanie vody z týchto oblastí, pestovanie kvetín, najväčší vývoz rezaných kvetov a cibúľ na svete, medzinárodný súdny dvor, vodné kanály, syry, dreváky.

Napíš názov štátu, z ktorého jedlo na obrázku pochádza (pomôž si internetom).

.....
Cheesecake - tvarohový koláč

.....
Tobhach gaelachen (Irish stew) -
hustá polievka s baraninou, zemiakmi, mrkvou

.....
Quiche Lorraine - slaný koláč z lístkového
cesta, vajec a slaniny.

.....
Stamppot hutspot - jedlo z duseného mäsa
podávané so zemiakovým pyré s mrkvou a
inou zeleninou, maslom a korením.

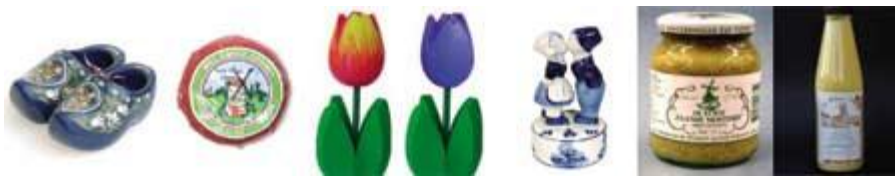
Z ktorého štátu by si doniesol tieto suveníry?

čokoláda,
čipky, tapisérie, keksy,
brúsený krištál' (Val. St.
Lambert), pivo

parfumy, porcelán z
Limorgy, Foie, paštéty z
husacej pečene, výber
syrov, šampanské

dreváky, syr Gouda,
drevené tulipány,
delftský modrý krištál',
horčica, Advocaat
(vaječný likér)

Čím sa preslávili tieto osobnosti?

L. Pasteur V. an Gogh W. Shakespeare I. Newton

Na obrázku je Canal du Midi, ktorý je zapísaný do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Vyhľadaj ďalšie takéto pamiatky v západnej Európe.

Južná Európa

V mapke vymaľuj časť, ktorá tvorí južnú Európu.

Na vybodkované miesta dopíš názvy štátov.

..... - snaha Baskicka o osamostatnenie, SEAT, olivy, víno, významné postavenia z hľadiska medzinárodnej dopravy.

..... - národnostne jednotný štát, korkový dub /1. miesto na svete/.

.....- sever krajiny vyspelejší, juh zaostalejší, Fiat, Ferrari, kultúrohistorické pamiatky – Benátky, Verona, Pissa, Ravenna .. špagety, pizza.

Miništáty:

..... – miništát v Pyrenejách, cestovný ruch,

.....– najmenší štát sveta, cirkevný štát na území Ríma,

.....– v Apeninách, keramika, známky, mince,

..... – v preklade znamená med, jazda po ľavej strane cesty.

Napiš názov štátu, z ktorého jedlo na obrázku pochádza (pomôž si internetom).

.....
Paella - ryža s rybami, darmi mora,
ale pôvodný recept je so zeleninou a
zajacom.

.....
Baccalhau (nasolená treska) -
podáva sa na spôsob studeného
rybieho šalátu, krokiet alebo dusená.

.....
Spaghetti frutti di mare - špagety
s paradajkovou omáčkou, kaparami
a darmi mora.

Z ktorého štátu by si doniesol tieto suveníry?

fotografie
Vatilánu, masky,
Muranské sklo
(Benátky),
keramika,
bižutéria, víno

výšivky, šperky zo
zlatého filigránu,
dlaždice, keramika,
koberce a nástenné
koberce, vína

Čím sa preslávili tieto osobnosti?

P. Picasso

B. Dias

L. da Vinci

G. Verdi

Na obrázku sú zvyšky rímskych zlatých baní Las Médulas, ktoré sú zapísané do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Vyhľadaj ďalšie takéto pamiatky v južnej Európe.

Juhovýchodná Európa

V mapke vymaľuj časť, ktorá tvorí juhovýchodnú Európu.

Na vybodkované miesta dopíš názvy štátov.

- - najvyspelejšia krajina zo SFRJ, v Lipici chovajú známe biele lipicány.
-- tu má pôvod kravata, ceruza, Plitvické jazerá, množstvo ostrovov, rozsiahle krasové územia, cestovný ruch.
- - má kompromisný názov, ktorý prijalo OSN v roku 1993, aby sa predišlo protestom Grécka, nevyriešené spory so susedmi.
-- hlava štátu je 3-členné predsedníctvo, dvaja predsedovia vlády, v krajine rozmiestnené vojská NATO a OSN.
- - 1. miesto vo svete vo výrobe cigár a v produkcii ružového oleja, cestovný ruch.
- - hospodársky menej rozvinutý štát, dunajská delta, Dracula.
- - jednonárodnostný štát, pravoslávie, Athos – autonómna mníšska republika, kde je zakázaný vstup žien, patrí k lodiarskym veľmociam.
-- jednonárodnostný štát, islam, vyhlásené prvým ateistickým štátom sveta, v rámci Európy v tejto krajine bol najdlhšie komunistický režim, najzaostalejšia krajina v Európe.

Napiš názov štátu, z ktorého jedlo na obrázku pochádza (pomôž si internetom).

.....
Šopska Salata - jednoduchý šalát z
uhoriek paradajok a cibule.

.....
Moussaka – jedlo z baklažánov
a baranieho mäsa.

.....
Cozonac - koláč z múky, vajec, mlieka,
sušeného ovocia, kakaa, vanilky a škorice.

.....
Čevapčiči - malé rolky mletého mäsa.

Z ktorého štátu by si doniesol tieto suveníry?

ikony, šperkovnice,
tradičné tašky,
keramika , syr, Tuica
(pálenka)

ružová voda a olej, ikony,
keramika, mydlo s esenciou
z ruží, železné predmety,
Rakia (pálenka)

keramika, zlaté a
strieborné šperky,
výrobky z kože,
olivový olej, med,
likér Ouzo

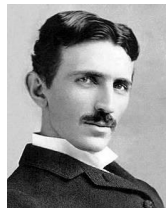
Čím sa preslávili tieto osobnosti?

Sokrates

Aischiles

N. Tesla

N. Comaneci

Na obrázku je most v Mostare, ktorý je zapísaný do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Vyhľadaj ďalšie takéto pamiatky v juhovýchodnej Európe.

Východná Európa

V mapke vymaľuj časť, ktorá tvorí východnú Európu.

Na vybodkované miesta dopíš názvy štátov.

..... - 1. miesto na svete na 1 obyvateľa v produkcii jadrovej energie, množstvo drobných jazier, bažín, močiarov, rašelinísk, produkcia jantáru.

..... - má najväčší počet príslušníkov národných menšín v EÚ.

.....- krajina má veľa spoločných znakov s Fínskom, obmedzené právomoci „neestonského“ obyvateľstva.

..... - „oranžová revolúcia“ , vyznačuje sa kvalitnými pôdami, na ktorých sa pestujú rozmanité plodiny, hospodárstvo je postavené na ťažbe nerastných surovín, ich spracovaní alebo exporte, Černobyl.

..... - prezidentský systém, riedko osídlený štát, dostatok lesov, dôsledky černobyľskej tragédie.

..... - bez ozbrojených síl, hospodárstvo je výrazne orientované na poľnohospodárstvo, kvalitné víno.

..... - tzv. neverejné cesty (asi polovica) určené pre vojsko a priemysel, jedna zo svetových veľmocí, leží na dvoch svetadieloch, medzi obyvateľmi Ruska existujú veľké sociálne rozdiely, veľkým neuhom je alkoholizmus.

Napíš názov štátu, z ktorého jedlo na obrázku pochádza (pomôž si internetom).

.....
Boršč - polievka z mäsa, kapusty,
zeleniny, cvikly.

.....
Cepelinai - zemiakové guľky
plnené opraženým mäsom alebo
hubami.

.....
Piragi - závin z lístkového cesta
plnený slaninou.

Z ktorého štátu by si doniesol tieto suveníry?

modrý krištál,
šperkownica z
dreva, pelerína,
kamenné svietniky,
tradičné figúrky,
Likér Vana

jantár, šperkárstvo:
brošne, tradičné
figúrky, vyrezávané
drevo, kkožené
výrobky, Minus
(pálenka)

Čím sa preslávili tieto osobnosti?

J.Gagarin

D. I. Mendelejev

P. I. Čajkovskij

Na obrázku je Belovežský prales, ktorý je zapísaný do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Vyhľadaj ďalšie takéto pamiatky vo východnej Európe.

Stredná Európa

V mapke vymaľuj časť, ktorá tvorí strednú Európu.

Na vybodkované miesta dopíš názvy štátov.

..... - hospodársky vyspelý, neutrálny štát, cestovný ruch, Mozart.

.....- neutrálny štát, jazyk – nemecký, taliansky, francúzsky, rétorománsky, hlava štátu sa mení každý rok, vláda je nahradená Spolkovou radou, bankovníctvo, cestovný ruch, lieky, hodinky, čokoláda, všetky trate sú elektrifikované, najdlhší cestný tunel na svete.

..... – miništát, má menovú a colnú úniu so Švajčiarskom, hlavný zdroj prímov – poplatky od firiem, ktoré tu majú sídlo, cestovný ruch, známky, nemá armádu.

..... - dlhodobý úbytok obyvateľstva, významný producent bauxitu a potravín, termálne kúpele, Balaton, pusta, paprika, čardáš.

..... - z troch historických území: Čiech, Moravy a Sliezska, ťažký priemysel, výroba zbraní, najvyšší podiel neveriacich v EÚ.

..... - významný producent poľnohospodárskych produktov - zemiaky 2. miesto na svete, krovky, Wawel, Osvienčim.

Napiš názov štátu, z ktorého jedlo na obrázku pochádza (pomôž si internetom).

.....
Gulyás - vo forme polievky alebo duseného mäsa; z hovädzieho mäsa alebo baraniny, cibule, cesnaku, papriky zemiakov, atď.

.....
Sauerkraut - kyslá kapusta.

.....
Svíčková - recept z hovädzieho mäsa; dusené rezne s delikátnou krémovou omáčkou.

.....

Golonka gotowana - varené bravčové koleno dochutené petržlenom, zelerom, pórom, čiernym korením, cibuľou, mrkvou a bobkovým listom

.....

Sacher torta - známa po celom svete; hlavne vo Viedni je typickým zákuskom k dobrému kapučínu.

V encyklopédií alebo na internete pohl'adaj a napíš ďalšie typické jedlá štátov severnej Európy.

V encyklopédií alebo na internete pohl'adaj a napíš ďalšie typické jedlá štátov strednej Európy.

Z ktorého štátu by si doniesol tieto suveníry?

český krištál, porcelán, český granát, bábky, jablonecká bižutéria, pivo

jantár, keramika, sliezsky krištál', serdak (vyšívaná vesta), striebro, Wisniowka (višnovica)

tirolský kabát, Mozartkugeln (bonbóny), porcelán, Swarovski krištál, Dirndl (ľudový kroj), Almdudler (nealko nápoj)

Čím sa preslávili tieto osobnosti?

A. Dvořák

F. Liszt

J. Gutenberg

J. W. Goethe

M. Kopernik

Ján Pavol II.

W. A. Mozart

J. Hus

Na obrázku sú Prehistorické nákolné stavby okolo Álp, ktoré sú e zapísaná do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

Vyhľadaj a napíš ďalšie takéto pamiatky v strednej Európe.

A large, empty rectangular box with rounded corners and a vertical scroll-like element on the left side, intended for writing. The box is white with a thin black border. The scroll-like element on the left has a grey circular end at the top and a grey circular end at the bottom. The top right corner of the box has a grey circular element.

Vyber si jeden z európskych štátov a zisti o ňom čo najviac zaujímavosti.